

Jaarverslag en Jaarrekening 2015

Stichting Sculptuur Instituut

Den Haag

INHOUD

Missie	3
Verslag van het bestuur	4
Verslag van de directeur	6
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2015	9
Staat van baten en lasten over 2015	10
Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	11
Overige gegevens	
Verwerking van saldo van baten en lasten	19
Gebeurtenissen na balansdatum	19
Controleverklaring	20

Missie

De Stichting Sculptuur Instituut is op 2 januari 2002 opgericht en is gevestigd in Den Haag.

De stichting heeft ten doel: het bevorderen van kennis en genot met betrekking tot de moderne en hedendaagse beeldhouwkunst, in het bijzonder door het exploiteren van het in Scheveningen (gemeente Den Haag) gevestigde Sculptuur Instituut, en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

De stichting tracht haar doel te verwezenlijken in samenwerking met de te Den Haag gevestigde stichtingen: Stichting De Onvoltooide en Stichting museum Beelden aan Zee, onder meer door het verrichten van wetenschappelijk onderzoek en het (doen) vervaardigen en uitbrengen van publicaties, het aanhouden van een bibliotheek en van overige documentatie, het bieden van studie- en informatiemogelijkheden, het in opdracht van derden uitvoeren van (expertise)onderzoek, het in samenwerking met externe instanties opzetten van onderzoeksprogramma's, het geven van cursussen en het organiseren van symposia.

Verslag van het Bestuur

Het bestuur en de directie

Het bestuur van Stichting Het Sculptuur Instituut, gevestigd te Den Haag, bestaat per 31 december 2014 uit de volgende leden:

Mw. A.M.W. Scholten – Miltenburg, erelid

Mr. A. Ruys, voorzitter
Drs. M.J. Steemers, penningmeester
Drs. K. Doeksen-Kleykamp
Ir. I.M. Kalisvaart
Mr. W.F.M. Remmerswaal
Dr. P.C. Scholten
Th.J. de Waard-Scholten
C. Wynaendts-André de la Porte

Directie:

Prof. dr. J.B.J. Teeuwisse

In het verslagjaar 2015 hebben zich de volgende wijzigingen voorgedaan in de personele samenstelling van het bestuur. Fokko van Duyne trad uit het bestuur, en Anthony Ruys volgde hem op als voorzitter. Joris van Bergen, Louise Engering-Aarts en Gert-Jan Kramer traden af, en in het bestuur werden benoemd Isaïc Kalisvaart en Karin Doeksen. Het bestuur is de uitgetreden bestuursleden grote dank verschuldigd voor hun grote en belangeloze inzet.

Het bestuur heeft gedurende het boekjaar vijfmaal vergaderd: op 28 januari, 23 april, 27 augustus, 5 november en 17 december. Belangrijkste onderwerpen van gesprek waren de actiepunten om het afnemende weerstandsvermogen te versterken en de exploitatie van het museum te verbeteren, het jaarverslag en de jaarrekening 2014, de kwartaalresultaten, de plannen en begroting voor 2016, de professionalisering van de organisatie, de instelling van een board of trustees als adviesorgaan voor het instituut, de activiteiten van het instituut en de samenwerking met de Universiteit Leiden in het kader van de in 2012 gevestigde, bijzondere leerstoel.

Doelstelling van de stichting

De stichting heeft ten doel het bevorderen van kunstkennis- en genot met betrekking tot de moderne en hedendaagse beeldhouwkunst, in het bijzonder door het exploiteren van het in Scheveningen (gemeente Den Haag) gevestigde Sculptuur Instituut, en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords. De stichting tracht haar doel te verwezenlijken in samenwerking met de te Den Haag gevestigde stichtingen: Stichting De Onvoltooide en Stichting Museum Beelden aan Zee.

Governance

In het kader van de governance-discussie is besloten de Code Cultural Governance zoveel mogelijk toe te passen. Daartoe zijn de statuten aangepast en concept bestuur- en directiereglementen opgesteld. Het directiereglement is in 2009 vastgesteld. De uitwerking van het bestuursreglement is nog niet geheel afgerond. In 2010 werd het rooster van aftreden voor het bestuur vastgesteld.

Voor Stichting Het Sculptuur Instituut wordt het Bestuursmodel toegepast. Van de Best Practice-bepalingen worden alleen de bepaling 3.3 niet gevolgd. Gezien de bijzondere positie en achtergrond van de stichting zijn in het bestuur twee kwaliteitszetels gereserveerd die worden ingevuld op voordracht van de oprichters en hun nakomelingen in de rechte lijn.

Verslag over de gang van zaken in 2015

De financiële exploitatie van Stichting Het Sculptuur Instituut toont hetzelfde beeld als in voorgaande jaren. Doelstelling blijft om ten minste een break even resultaat te behalen, hoe moeilijk dit ook zal zijn voor een instituut dat zich richt op wetenschappelijke research. Speerpunten zijn het vinden van sponsors voor de research activiteiten en strikte kostenbeheersing. Sinds 2012 is het Sculptuur Instituut verbonden met de Universiteit Leiden door een bijzondere leerstoel *Geschiedenis, theorie en praktijk van de moderne beeldhouwkunst*, ingesteld voor de periode van vijf jaar en bekleed door de directeur van het instituut. Twee particuliere sponsors en het bedrijf TBI financieren gezamenlijk deze aanstelling alsmede een aio-plaats plus de wetenschappelijke publicaties van het instituut. Deze substantiële bijdrage betekent een enorme steun in de rug van bestuur en directie die energie en tijd zullen blijven steken in het werven van subsidies en sponsors en het onder controle houden van de kosten.

Het bestuur dankt de directeur, staf en partners van het museum voor hun inspanningen in 2015 en wenst hen veel succes in de komende jaren.

Den Haag, 28 april 2016

Namens het bestuur

Mr. A. Ruys

Voorzitter

Verslag van de directeur

De financiële situatie van het instituut is stabiel, in die zin dat begroting en realisatie min of meer gelijke tred houden. Inkomsten heeft het instituut niet of nauwelijks, aangezien de geleverde arbeid grotendeels ten goede komt aan museum Beelden aan Zee dat entree- en andere inkomsten genereert uit de producten en diensten – tentoonstellingen, catalogi, educatie, enz. – die door het instituut worden geleverd. Het jaarlijkse tekort wordt aangevuld door Stichting De Onvoltooide, de eigenaar van gebouw en collecties die voor de verwezenlijking van zijn idealen twee exploitatiestichtingen in het leven heeft geroepen: Stichting museum Beelden aan Zee en Stichting Sculptuur Instituut.

Personeel

De staf van het instituut bestond in 2015 uit een directeur (0.5), een wetenschappelijk medewerker (0.6), een wetenschappelijk medewerker (per 1/4/2014; 0.5) en een facilitaire kracht (0.8), in totaal 2.4 fte. Het aantal vrijwilligers van het instituut (17) bleef op peil en ook de bijdrage van stagiairs uit het universitaire onderwijs was aanzienlijk.

Publiek, collecties, publicaties, expertise

In 2015 werden 6896 bezoeken geteld. Het merendeel van deze bezoeken betreft museumbezoekers die zich verder willen verdiepen in het werk van een bepaalde kunstenaar, een techniek of ander onderwerp dat zij zojuist hebben aanschouwd. Een minderheid wordt gevormd door universitaire of museale onderzoekers, kunstcritici en kunsthandelaren. Steeds meer informatie wordt door ons digitaal verstrekt, een tendens die ook zichtbaar is bij andere gespecialiseerde instituten als het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie.

Naast de gebruikelijke toeschrijvingproblematiek is er bij openbare collectiebeheerders en andere instellingen en stichtingen een groeiende behoefte aan inhoudelijke en technische expertise met betrekking tot de moderne beeldhouwkunst en weet men het Sculptuur Instituut te vinden. Bibliotheek- en documentatiecollecties zijn ook van belang voor de ca. 175 Partners (vrijwilligers) van museum Beelden aan Zee die zich voorbereiden op hun taak als rondleider, educatiemedewerker, enz.

Onder leiding van de staf van het Sculptuur Instituut konden in het jaar 2015 de gebruikelijke werkzaamheden worden uitgevoerd. De meeste aandacht ging uit naar de voorbereiding en organisatie van de tentoonstellingsprojecten van museum Beelden aan Zee, de belangrijkste partner van het instituut. Onder die werkzaamheden worden verstaan: conceptvorming, fondswerving, bruikleen- en verzekeringsproblematiek, tentoonstellingsopbouw en inrichting, conditierapportage, mailings, audiovisuele ondersteuning, tekstuele informatie, educatieprogramma's, inhoudelijke ondersteuning public relations, organisatie tentoonstelling gerelateerde symposia plus alle werkzaamheden die zich concentreren rond de tentoonstellingscatalogus: schrijven, tekst- en beeldredactie, coördinatie van vormgeving, druk en distributie.

Voor de reeks *Monografieën van het Sculptuur Instituut* werden delen voorbereid over de beeldhouwers Johan Gustaaf Wertheim (Ester Wouthuysen en Camee van Blommestein), Johan Polet (Ype Koopmans) en Jan Spiering (Carol Schade).

Drie monografieprojecten over Nederlandse beeldhouwers uit de MNK-reeks van het Prins Bernhard Cultuurfonds werden vanuit het Sculptuur Instituut begeleid: Joseph Mendes da Costa (Louk Tilanus), Erich Wichman (Frans van Burkom) en J.F. van Hall (Frits Scholten en Jet Peters). De laatste papieren versie van *Sculptuur Studies* – het zevende deel – verscheen in 2015.

Naast deze museale activiteiten waren het de collecties van het instituut, de uitbreiding, ontsluiting en het beheer van de verzamelingen boeken en tijdschriften, documentatie en archivalia die de aandacht vroegen, het opleiden en aansturen van de Partners (vrijwilligers) en stagiaires die in het instituut ondersteuning bieden en het scholen van de Partners die rondleiden in Beelden aan Zee. Niet alleen in het beheer van de collecties maar ook in de productie van de twee vaste publicatiereeksen van het Sculptuur Instituut is een belangrijke rol weggelegd voor de Partners.

De bibliotheek- en documentatiecollecties bleven in 2015 groeien, mede door het ruilverkeer met een aantal zusterinstellingen in binnen- en buitenland en door schenkingen van instituten en particulieren. Het budget is in het tweede opeenvolgende jaar laag gezet, wat tot gevolg heeft dat de bibliotheek niet meer zo sterk groeit als voorheen.

Op de expertise van het instituut wordt , maar minder dan voorheen, een beroep gedaan. Adviezen werden in 2015 verstrekt aan tal van museale en andere openbare verzamelaars, veilinghuizen en kunsthandel, particulieren en kunstenaars. Verder heeft het Sculptuur Instituut in 2015 adviezen uitgebracht met betrekking tot de keuze van beeldhouwers en het opstellen van opdrachtprocedures voor op te richten standbeelden en plaatsgenomen in jury's.

Nu de collectiedatabestanden in een hosted omgeving draaien, was het de uitdaging om de medewerkers te laten wennen aan het systeem, en de gegevens aan te vullen. Meer en meer worden de kunstwerkenrecords geïllustreerd met beeldmateriaal. Godert de Vos zorgt voor digitalisering van documentatie en archieven. Dat materiaal wordt o.a. in het collectiesysteem ondergebracht.

Leerstoel Universiteit Leiden

Per 1 februari 2012 is de leerstoel *Geschiedenis, theorie en praktijk van de moderne beeldhouwkunst* gevestigd. Dankzij een toegezegde bijdrage van Lida Scholten-Miltenburg – in 2004 met haar echtgenoot Theo Scholten stichters van het Sculptuur Instituut -, twee Trustees van museum Beelden aan Zee en het Rotterdamse bedrijf TBI is de financiering van de leerstoel voor een periode van vijf jaar, inclusief de aanstelling van een Aio, rondgekomen. Met de instelling van deze leerstoel, door Theo Scholten reeds in 2003 geïnitieerd, kan het Sculptuur Instituut de academische inbedding vinden die van groot belang is voor de verdere uitbreiding van activiteiten in de toekomst. Het Curatorium wordt gevormd door voorzitter Kitty Zijlmans, secretaris Joris van Bergen, de leden Arie Hartog en Frits Scholten.

Scriptiebegeleiding werd gegeven aan Natasha Iliopoulou (*The rise of Conceptual art in the Netherlands. A triptych of artists; art institutions; and private collections; Master Thesis*) en Caroline Wynaendts – André de la Porte (*Rondom Rodin versus 13 Beeldhouwers uit Parijs. Twee tentoonstellingen en een wereld van verschil; Master Thesis*).

Promotieonderzoek werd gestart door wetenschappelijk medewerkers Emma van Proosdij en Dick van Broekhuizen.

Het Sculptuur Instituut organiseerde voor de tweede keer de Theo Scholten Lezing. Het werd op 23 november 2015 uitgesproken door de Engels-Nederlandse kunstenaar/ keramist Jacob van der Beugel en ingeleid door Kitty Zijlmans en Robert Zwijnenberg. In beide semesters waren er seminars voor studenten van de Universiteit Leiden en als gastdocenten spraken kunstenaars als Auke de Vries, Hans van Houwelingen en Ruud Kuijer. Dit onderwijs leidt ertoe dat we continu verzekerd zijn van goede stagiairs. Gefinancierd door de Vereniging Rembrandt (Ekkart Beurs) werd het lopend onderzoek naar negentiende-eeuwse Nederlandse beeldhouwkunst voortgezet. Samenwerking werd aangegaan met de Stiftung Bredelar, opgericht en voorgezeten door Dirk van den Broek, die om het jaar een tentoonstelling van hedendaagse Duitse en Nederlandse beeldhouwkunst organiseert in een

middeleeuws klooster in genoemde stad in Hessen. Het symposium waarin aspirant-gastconservatoren de strijd met elkaar aangaan, vond in 2015 plaats in het Sculptuur Instituut.

Prof. dr. J.B.J. Teeuwisse, directeur
Den Haag, 28 april 2016

Voor de samenstelling van dit jaarverslag gaat mijn dank uit naar Dick van Broekhuizen, Els Goossens, Lydia de Hoogh en Maarten Steemers.

Jaarrekening 2015

Balans op 31 december 2015

(na voorgestelde resultaatbestemming)

		31 december 2015	31 december 2014
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materieel – Computers en communicatieapparatuur	4	1.233	3.203
Materieel - Inventaris	4	2.856	4.646
Materieel - Bibliotheek collectie		PM	PM
<i>Totaal vaste activa</i>		<i>4.089</i>	<i>7.849</i>
Vlottende activa			
Vorderingen:			
Rekening courant Stichting De Onvoltooide		120.251	122.016
Te vorderen omzetbelasting		3.094	2.970
Debiteuren		50	852
Overige vorderingen en overlopende activa		25.687	18.571
<i>Totaal vorderingen</i>		<i>149.082</i>	<i>144.409</i>
Liquide middelen			
Bank	5	42.767	5.265
<i>Totaal liquide middelen</i>		<i>42.767</i>	<i>5.265</i>
Totaal activa		195.938	157.523
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Algemene reserve	6	-	-
Vlottende passiva			
Crediteuren	7	1.529	6.635
Rekening courant Stichting Beelden aan Zee		176.058	123.236
Reservering vakantiegelden		7.104	7.104
Vooruit ontvangen bedragen	8	10.000	20.000
Overige nog te betalen kosten		1.247	548
<i>Totaal vlottende passiva</i>		<i>195.938</i>	<i>157.523</i>
Totaal passiva		195.938	157.523

Staat van baten en lasten over 2015

		Begroting 2015	Exploitatie 2015	Exploitatie 2014
		€	€	€
BATEN				
Overige baten	9	92.000	87.864	88.488
<i>Totaal baten</i>		<i>92.000</i>	<i>87.864</i>	<i>88.488</i>
LASTEN				
Personeelskosten	10	162.147	159.434	149.690
Afschrijvingen		7.500	3.760	5.411
Overige lasten	11	61.000	54.830	64.006
<i>Totaal lasten</i>		<i>230.647</i>	<i>218.024</i>	<i>219.107</i>
Resultaat voor verdeling		-138.647	-130.160	-130.619
Verrekening resultaat Stichting De Onvoltooide		138.647	130.160	130.619
Resultaat na verdeling		-	-	-

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

1. Algemeen

Doelstelling

De Stichting Het Sculptuur Instituut is opgericht op 2 januari 2002 en statutair en feitelijk gevestigd te 's-Gravenhage. Blijkens de statuten is de doelstelling van de stichting:

1. Het bevorderen van kunstkennis- en genot met betrekking tot de moderne en hedendaagse beeldhouwkunst, in het bijzonder door het exploiteren van het in Scheveningen (gemeente 's Gravenhage) gevestigde Sculptuur Instituut, en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.
2. De stichting tracht haar doel te verwezenlijken in samenwerking met de te 's Gravenhage gevestigde stichtingen: Stichting De Onvoltooide en Stichting Museum Beelden aan Zee, onder meer door het verrichten van wetenschappelijk onderzoek en het (doen) vervaardigen en uitbrengen van publicaties, het aanhouden van een bibliotheek en van overige documentatie, het bieden van studie- en informatiemogelijkheden, het in opdracht van derden bieden van (expertise)onderzoek, het in samenwerking met externe instanties opzetten van onderzoeksprogramma's, het geven van cursussen en het organiseren van symposia.

Continuïteit

De stichting heeft een overeenkomst met haar steunstichting Stichting De Onvoltooide, dat de positieve en negatieve resultaten ten goede resp. ten laste komen van Stichting De Onvoltooide. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de directie van de stichting zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Stelselwijzigingen

In 2014 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan. De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine organisaties-zonder-winststreven (RJ 640) die zijn uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's. De waarderingsgrondslagen zijn gebaseerd op de historische kosten en kostprijzen. Activa en passiva, met uitzondering van het eigen vermogen, worden gewaardeerd tegen nominale waarde of verkrijgingsprijs, tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld.

In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen. Deze referenties verwijzen naar de toelichting.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaand jaar.

Vreemde valuta

- Functionele valuta

De posten in de jaarrekening van de stichting worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de stichting haar bedrijfsactiviteiten voornamelijk uitoefent (de functionele valuta). De jaarrekening is opgesteld in euro's, dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van de stichting.

- Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum.

Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

Niet-monetaire activa die volgens de verkrijgingsprijs worden gewaardeerd in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum (of de benaderde koers).

Vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair plaats en zijn gebaseerd op de economische levensduur van de betrokken activa, die wordt geschat op 3-5 jaar. Afhankelijk van de geschatte economische levensduur worden afschrijvingspercentages van 20% - 33% gehanteerd.

Gezien de bijzondere status van de bibliotheekcollectie is deze niet gewaardeerd. Belangrijke delen van de collectie zijn geschonken. Van deze schenkingen zijn niet allemaal waarderingsrapporten aanwezig.

Jaarlijks wordt beoordeeld op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. De opbrengstwaarde is bepaald met behulp van de actieve markt. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst-en-verliesrekening. Indien wordt vastgesteld dat een in het verleden verantwoorde bijzondere waardevermindering niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is zodanig gepresenteerd dat daaruit blijkt welk gedeelte vrij besteedbaar is en welk gedeelte is vastgelegd. Indien aan een deel van het eigen vermogen een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven, dan gezien de doelstelling van de organisatie zou zijn toegestaan, is dit deel verantwoord als vastgelegd vermogen. Deze beperking in het bestedingsdoel kan door het bestuur van de stichting of door derden zijn opgelegd. Indien deze beperking door derden is opgelegd dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds. In de toelichting wordt het bedrag en de beperkte doelstelling van ieder bestemmingsfonds vermeld. Ook de reden van deze beperking en alle overige voorwaarden die door de derden zijn gesteld, worden vermeld.

Indien de beperking zoals bedoeld in de vorige alinea niet door derden, maar door het bestuur is aangebracht, wordt het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve (en niet als bestemmingsfonds). In de toelichting worden het bedrag en de beperkte doelstelling van iedere bestemmingsreserve vermeld. Ook het feit dat het bestuur deze beperking heeft aangebracht, wordt vermeld.

Alle vermogensmutaties worden in de staat van baten en lasten verantwoord. Uitgaven die worden gedekt uit bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen worden eveneens in de staat van baten en lasten verantwoord.

Pensioenvoorziening

De stichting heeft een aantal pensioenregelingen waarop de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing zijn en waarvoor op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen worden betaald door stichting. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Schulden

Schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio en disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

Operationele leasing

Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst- en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

3. Grondslagen van bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen, dan wel betaald.

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen, worden afzonderlijk in de (toelichting op de) staat van baten en lasten verwerkt onder vermelding van de aard van de bestemming; indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden gereserveerd in de desbetreffende bestemmingsreserve(s) respectievelijk Bestemmingsfonds(en). Een onttrekking aan bestemmingsreserve respectievelijk -fonds wordt als besteding (last) verwerkt in de staat van baten en lasten.

Indien aan bestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en) wordt gedoteerd dan wel daaruit wordt geput wordt deze mutatie op de volgende wijze verwerkt: het saldo van de staat van baten en lasten wordt bepaald inclusief het overschot of tekort dat is ontstaan uit hoofde van de baten en lasten met een bijzondere bestemming. Onder de staat van baten en lasten wordt vervolgens een specificatie opgenomen van de verwerking van dit saldo in de onderscheiden posten van het eigen vermogen.

Subsidies en sponsorbijdragen

Bijdragen van subsidiënten en sponsors worden verantwoord in het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft.

Giften en soortgelijke baten

Naast de giften worden baten uit nalatenschappen separaat verantwoord. Baten uit giften en nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorlopige uitbetalingen worden verantwoord in het jaar van ontvangst.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Koersverschillen (baten en lasten)

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling van monetaire posten worden in de staat van baten en lasten verwerkt in de periode dat zij zich voordoen.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Personeelskosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op bedrijfsgebouwen worden gebaseerd op verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur.

4. Materiële vaste activa

	Computers en comm. apparatuur	Inventaris	Totaal
De mutaties in 2015 waren:			
1 januari 2015			
Verkrijgingsprijs	25.884	62.121	88.005
Cumulatieve afschrijvingen	-22.681	-57.475	-80.156
Boekwaarden	3.203	4.646	7.849
Mutaties 2015			
Investeringen	-	-	-
Afschrijvingen	-1.970	-1.790	-3.760
Saldo	1.233	2.856	4.089
31 december 2015			
Verkrijgingsprijs	25.884	62.121	88.005
Cumulatieve afschrijvingen	-24.651	-59.265	83.916
Boekwaarde	1.233	2.856	4.089

Met eventuele op balansdatum verwachte bijzondere waardeverminderingen is rekening gehouden.

5. Liquide middelen

	31 december 2015	31 december 2014
	€	€
Bank	42.767	5.265

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

6. Eigen vermogen

	31 december 2015	31 december 2014
	€	€
Algemene reserve 1 januari	-	-
Resultaat boekjaar	-130.160	-130.619
Overname resultaat door Stichting De Onvoltooide	130.160	130.619
Algemene reserve 31 december	-	-

7. Vlottende passiva

Alle schulden hebben een looptijd korter dan een jaar.

8. Vooruit ontvangen bedragen	31 december 2015	31 december 2014
	€	€
Vooruit ontvangen per 1 januari	20.000	30.000
Vrijval 1/5 deel van € 50.000	-10.000	-10.000
Vooruit ontvangen per 31 december	10.000	20.000

Het betreft een meerjarige verplichting, een bijdrage van € 50.000 van TBI Holding, ontvangen in 2012 voor de leerstoel voor de periode van 5 jaren. Van het vooruit ontvangen bedrag 31 december 2014 heeft € 10.000 een looptijd langer dan een jaar.

9. Overige baten	Begroting	Exploitatie	Exploitatie
	2015	2015	2014
	€	€	€
Omzet expertises	5.000	-	-
Diverse inkomsten	87.000	87.864	88.488
Totaal overige baten	92.000	87.864	88.488

In 2014 en 2015 zijn geen expertises aangevraagd. Door de grote drukte in het instituut is er ook geen actieve werving geweest op dit gebied.

10. Personeelskosten	Begroting	Exploitatie	Exploitatie
	2015	2015	2014
	€	€	€
Salarissen	125.000	125.831	119.958
Sociale lasten	18.000	18.156	13.719
Pensioenlasten	14.000	14.005	12.772
Overige personeelskosten	5.147	1.442	3.241
Totaal personeelskosten	162.147	159.434	149.690

Het personeelsbestand betreft 4 personen voor in totaal 2,4 FTE (2014 2,4 FTE). Hiervan waren 0 medewerkers werkzaam buiten Nederland (2014: 0).

11. Overige lasten	Begroting	Exploitatie	Exploitatie
	2015	2015	2014
	€	€	€
Huisvestingskosten	18.000	21.417	20.804
Kantoorkosten	22.000	19.174	24.427
Publicaties	10.000	2.738	2.524
Overige kosten	11.000	11.501	16.251
Totaal overige lasten	61.000	54.830	64.006

12. Bezoldiging bestuurders
De bestuurders ontvingen geen bezoldiging.

13. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De stichting huurt de bibliotheek van Stichting De Onvoltooiden voor onbepaalde tijd. De huurprijs bedroeg in 2015 EUR 7.181 welke jaarlijks wordt geïndexeerd (2014: EUR 7.110).

Goedkeuring en vaststelling jaarrekening 2015

De jaarrekening is in de bestuursvergadering d.d. 28 april 2016 goedgekeurd en vastgesteld.

Den Haag, 28 april 2016

De bestuurders:

Mr. A. Ruys
Voorzitter

Drs. M.J. Steemers
Penningmeester

Drs. K. Doeksen-Kleykamp

Ir. I.M. Kalisvaart

Mr W.F.M. Remmerswaal

Dr. P.C. Scholten

Th.J. de Waard-Scholten

C. Wynaendts-André de la Porte

Overige gegevens

Verwerking van saldo van baten en lasten

Overeenkomstig de statuten worden exploitatie overschotten aan de reserves toegevoegd, en exploitatie tekorten op de reserves in mindering gebracht.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum met significante impact op het beeld van de jaarrekening.

Controleverklaring

De controleverklaring is op de volgende pagina opgenomen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Sculptuur Instituut

Verklaring over de jaarrekening 2015

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit rapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Sculptuur Instituut op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met Richtlijn 640 'Organisaties zonder winststreven' van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving ('RJ 640').

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2015 van Stichting Sculptuur Instituut te Den Haag ('de stichting') gecontroleerd. De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2015;
- de staat van baten en lasten over 2015; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is RJ 640.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlandse recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Sculptuur Instituut zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Ref.: e0377464

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800, 3009 AV Rotterdam

T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Verantwoordelijkheden van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 640; en voor
- een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 28 april 2016
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. A.E. Gerretse RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2015 van Stichting Sculptuur Instituut

---

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.